

Lasy Państwowe

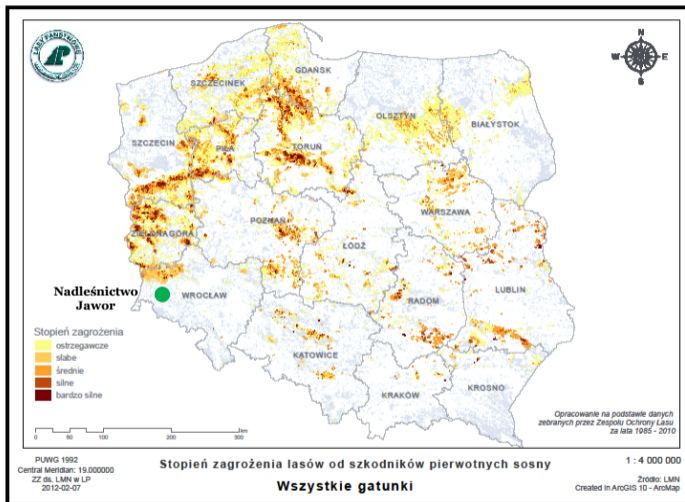
Narada Urzędzeniowa
do projektu urządzenia lasu
dla Nadleśnictwa Jawor
na lata 2028-2037

Wrocław, 28.04.2026 r.

Instrukcja Urządzania Lasu

§ 8

4) wystąpienie kierownika ZOL, w formie prezentacji, zawierające informacje z zakresu ochrony lasu, w szczególności z odnotowanymi szkodami spowodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne (wiatry, gradobicia, okiść, pożary, jemiółę, owady, patogeny grzybowe, zwierzynę płową itp.) wraz ze wstępną oceną zdrowotności oraz przedstawieniem wykazu drzewostanów do objęcia szczególną uwagą w trakcie taksacji, ze względu na odnotowane uszkodzenia i wpływ na ocenę stabilności drzewostanów nadleśnictwa.

Obszar gradacyjny

Na terenie Nadleśnictwa nie występuje żaden obszar gradacyjny szkodników pierwotnych sosny.

Od roku 2012 na terenie Nadleśnictwa Jawor nie są wyznaczane stałe partie jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny. W roku 2024 zgodnie z nową Instrukcją Ochrony Lasu Nadleśnictwo Jawor wystąpiło o zgodę na odstąpienie od wyznaczania partii kontrolnych i wykonywania jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny na co otrzymało zgodę.

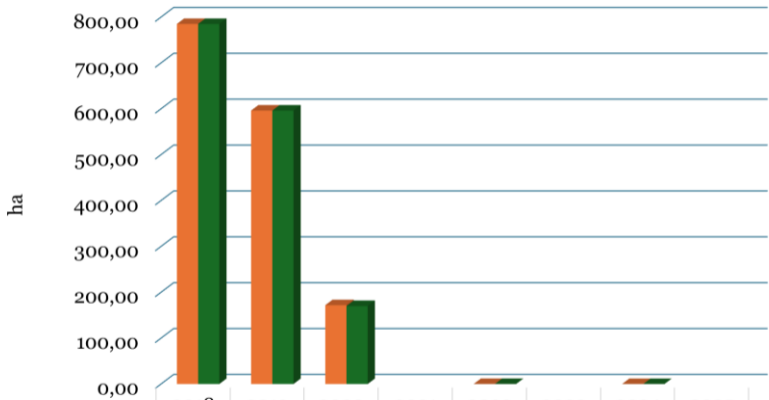
Szkodniki owadzie na gatunkach iglastych:

- ❖ Kornik drukarz: 2018 – 2020, 2022, 2024 r.
- ❖ Rytownik pospolity: 2018-2021 r.
- ❖ Przyplaszczek granatek: 2019 r.
- ❖ Kornik modrzewiowiec: 2019 r.
- ❖ Kornik ostrozębny: 2020 r.
- ❖ Obiałka korowa: 2020-2022 r.
- ❖ Obiałka pędowa: 2023-2025 r.

Fot. Gilles San Martin

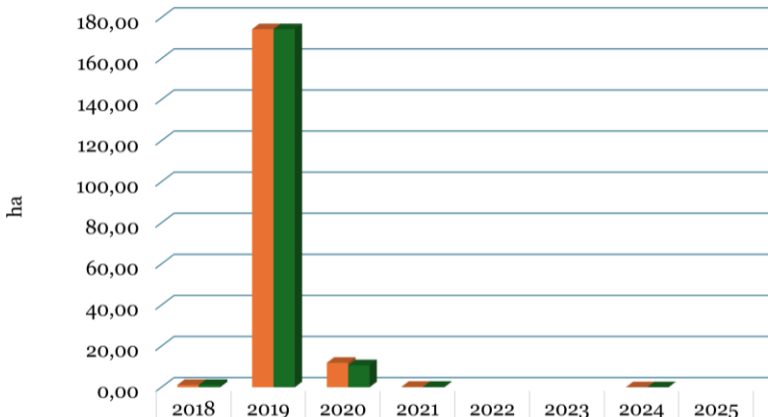
kornik drukarz (*Ips typographus*)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
■ występowanie	785,04	596,21	171,94		0,10		0,02	
■ ograniczanie	785,04	596,21	170,14		0,10		0,02	

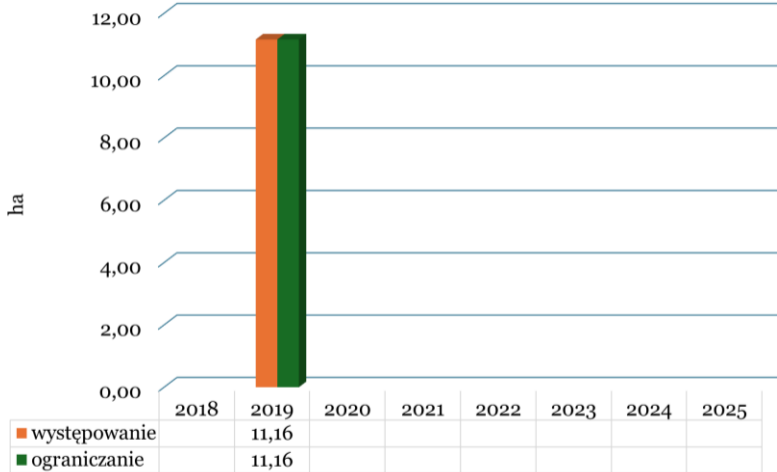
rytownik pospolity (*Pityogenes chalcographus*)

■ występowanie	1,15	174,34	11,93	0,25			0,04	
■ ograniczanie	1,15	174,34	10,73	0,25			0,04	

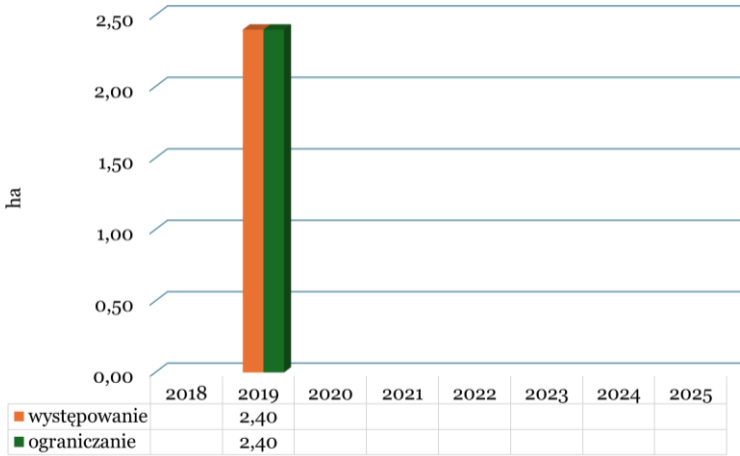

przyplaszczek granatek (*Phaenops cyanea*)

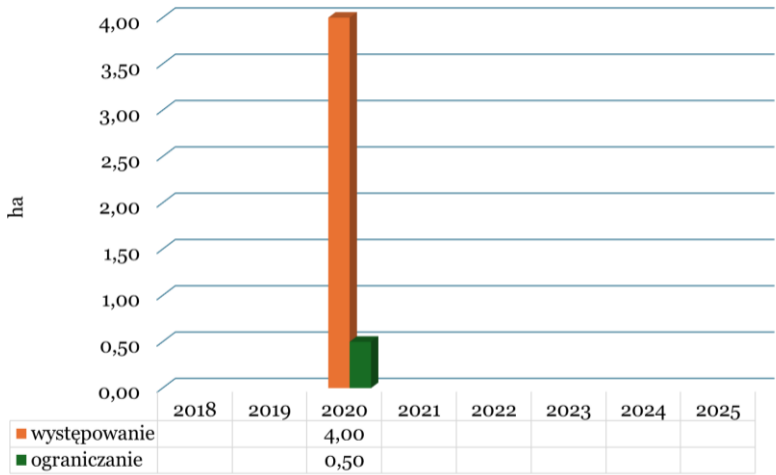

kornik modrzewiowiec (*Ips cembrae*)

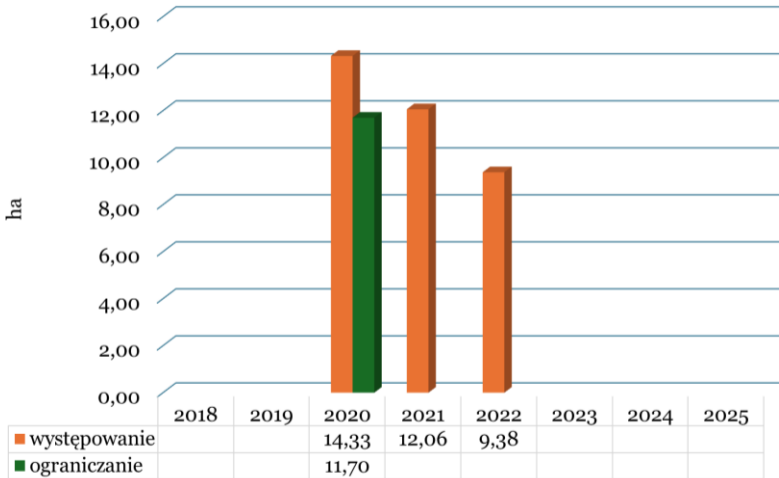

kornik ostrozębny (*Ips acuminatus*)

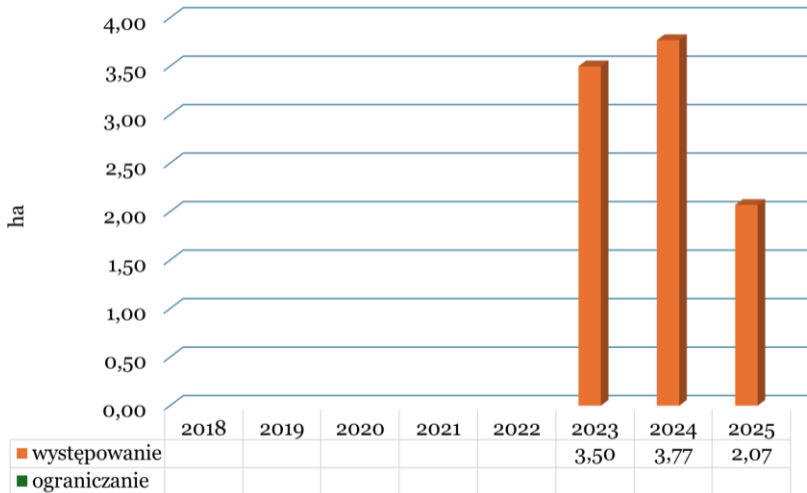

obiałka korowa (*Dreyfusia piceae*)

obiałka pędowa (*Dreyfusia nordmannianae*)

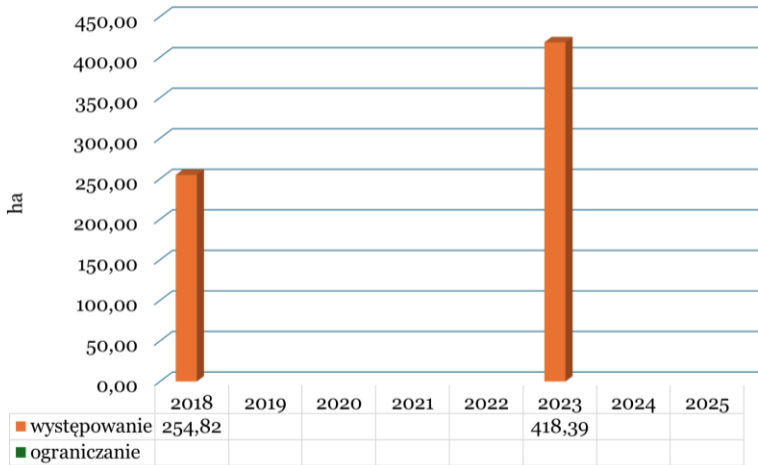

Szkodniki owadzie na gatunkach liściastych:

- ❖ Na terenie Nadleśnictwa Jawor w ostatnich 8 latach odnotowano wzmożone występowanie szkodników owadzich na gatunkach liściastych.
- ❖ Zaewidencjonowano szkody od zwójek dębowych (2018 i 2023 r.), charakter szkód (defoliacja) nie wpłynęła na stabilność drzewostanów.
- ❖ Odnotowane szkody w drzewostanach jesionowych od jeśniaka czarnego (2019 r.) i jesionowca (2020 r.). Szkodniki te mogą lokalnie wpływać na przeżywalność drzewostanów jesionowych.

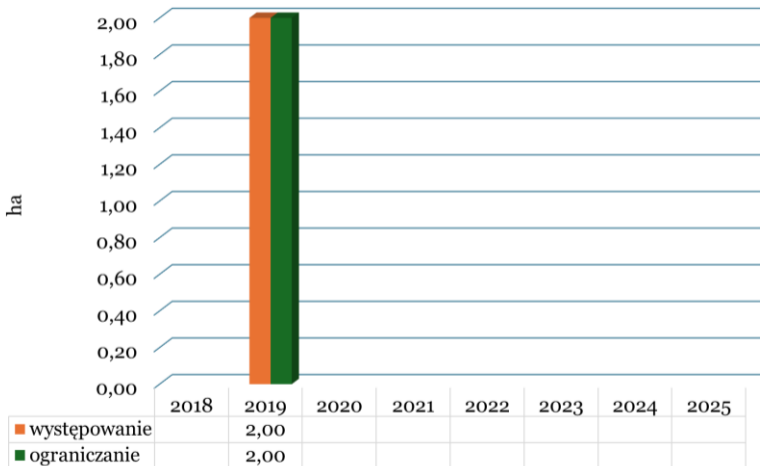

zwójki dębowe

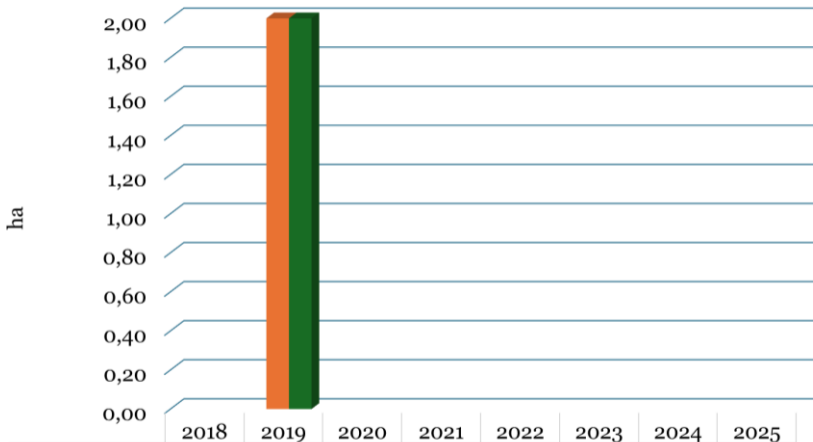

jeśniak czarny (*Hylesinus crenatus*)

jesionowiec pstry (*Hylesinus varius*)

■ występowanie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
■ ograniczanie		2,00						

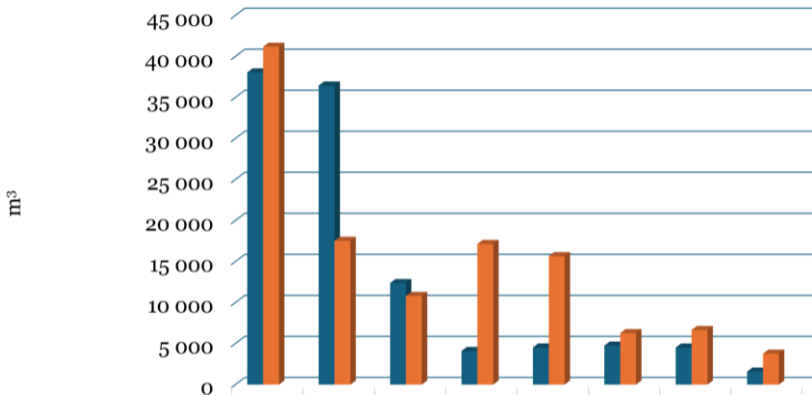
Na terenie Nadleśnictwa Jawor nie występują oddziały leśne spełniające kryteria uporczywego pędraczyska.

Szkody abiotyczne

<i>Rodzaj szkód/lata</i>		<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>
Czynniki abiotyczne	a) zakłócenia stosunków wodnych:	1 030,21	185,94	10,06	1,54	37,25	12,08	15,44	0,62
	– podtopienia i zalania			0,50	1,54	0,50		14,93	0,62
	– obniżenie poziomu wód, susza	1 030,21	185,94	9,56		36,75	12,08	0,51	
	b) niskie i wysokie temperatury:			1,72				53,80	25,16
	– oparzenia (zgorzel słoneczna), wędnięcie i zamieranie			1,50					
	– zmrożenia, zwarzenia			0,22				53,80	25,16
	c) wiatr	744,03	15,10	237,47	0,35	10,78	1,25	0,39	
	d) śnieg		1,99				18,75		
	e) grad								
	f) pożar	2,64	0,16	0,28	0,30	0,09	0,02	1,09	0,01

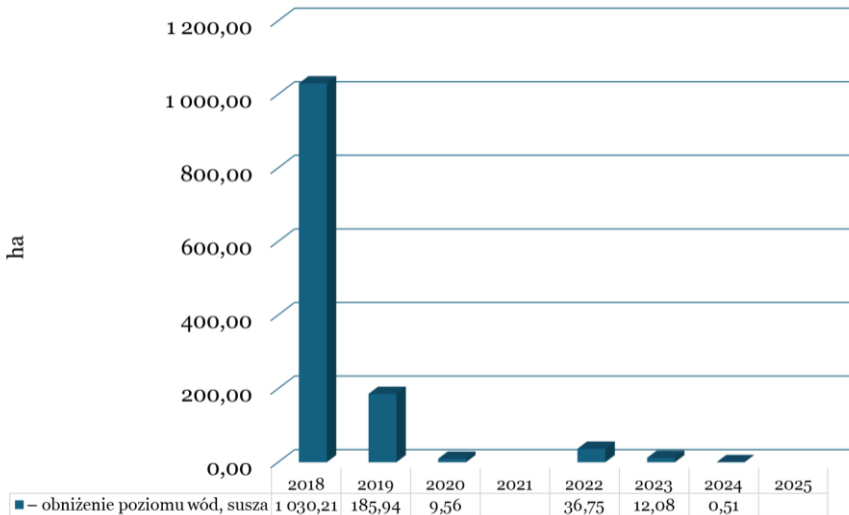

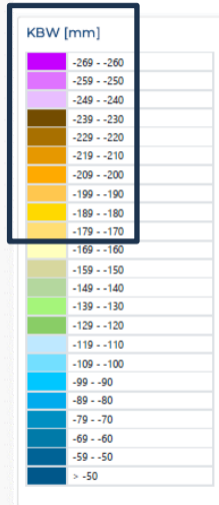
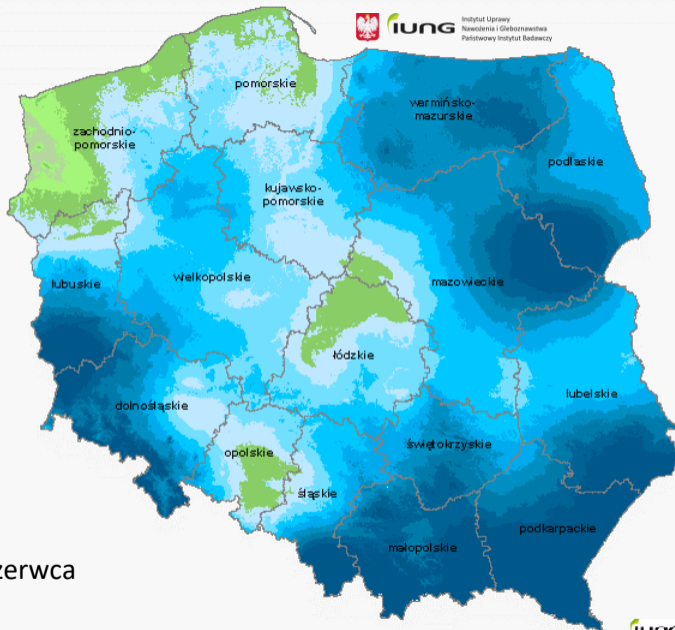
Cięcia sanitarne w Nadleśnictwie Jawor w latach 2018-2025

■ posusz m3	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
■ wiatrołomy m3	38 051	36 448	12 367	4 092	4 517	4 743	4 514	1 582
pow. wiatrołomów ha	41 178	17 522	10 809	17 138	15 653	6 270	6 657	3 764
	744,03	15,1	237,47	0,35	10,78	1,25	0,39	

obniżenie poziomu wód, susza

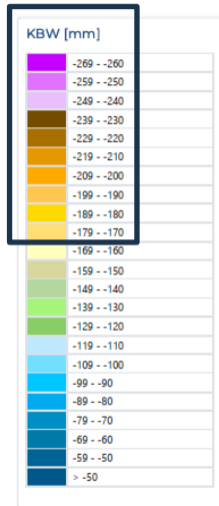
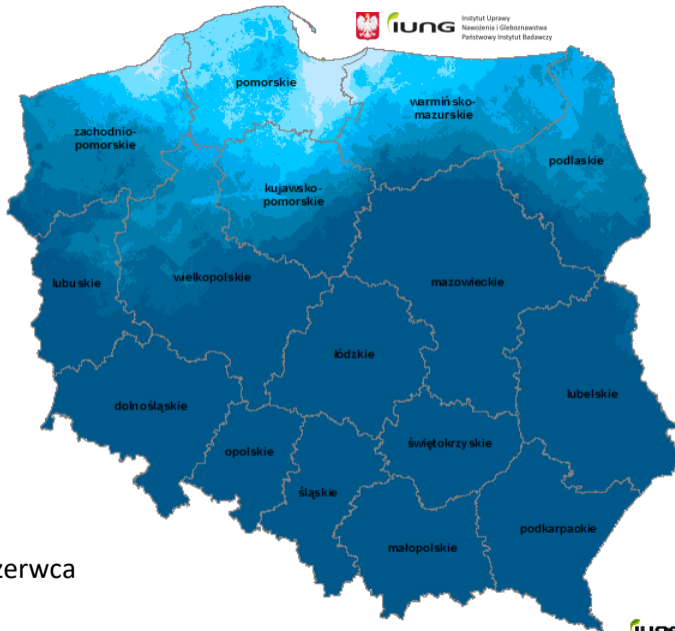

2012

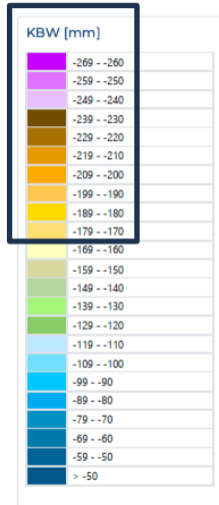
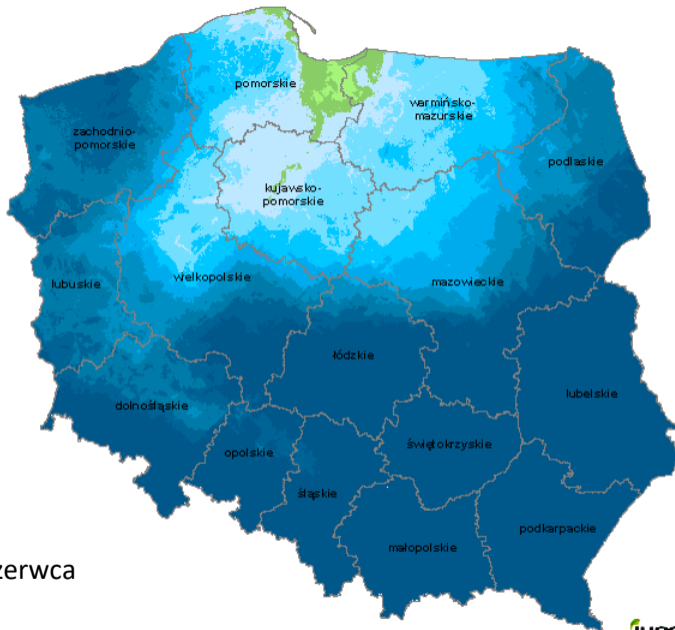
20 kwiecień do 20 czerwca

<https://susza.iung.pulawy.pl/kbw>

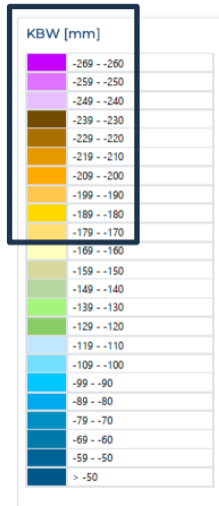
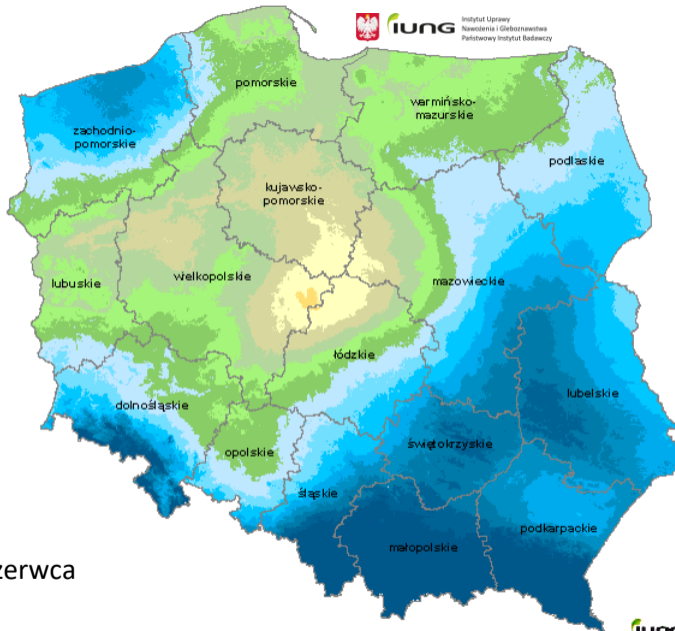
2013

20 kwiecień do 20 czerwca

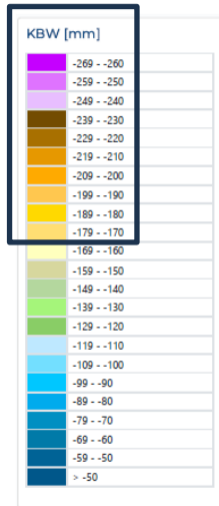
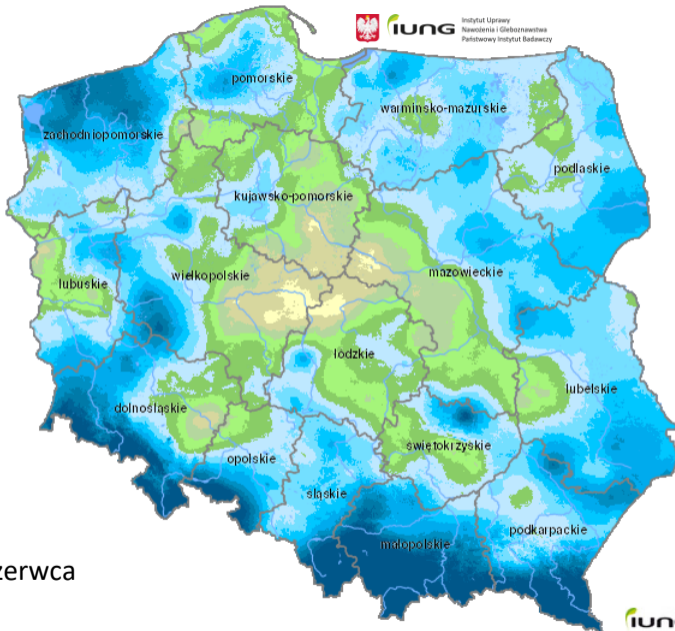
2014

20 kwiecień do 20 czerwca

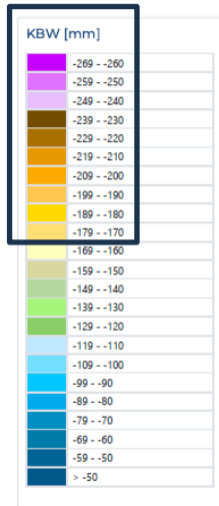
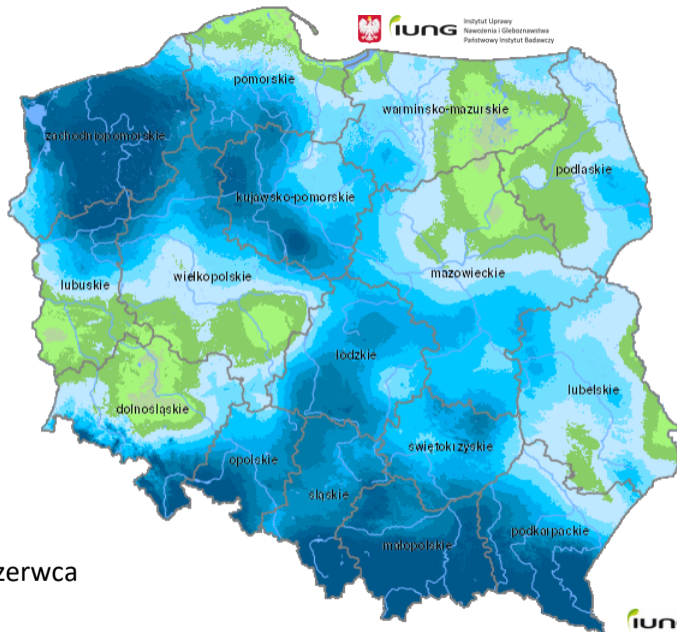
2015

20 kwiecień do 20 czerwca

2016

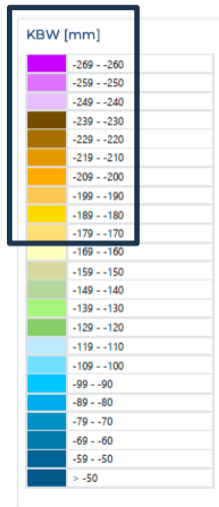
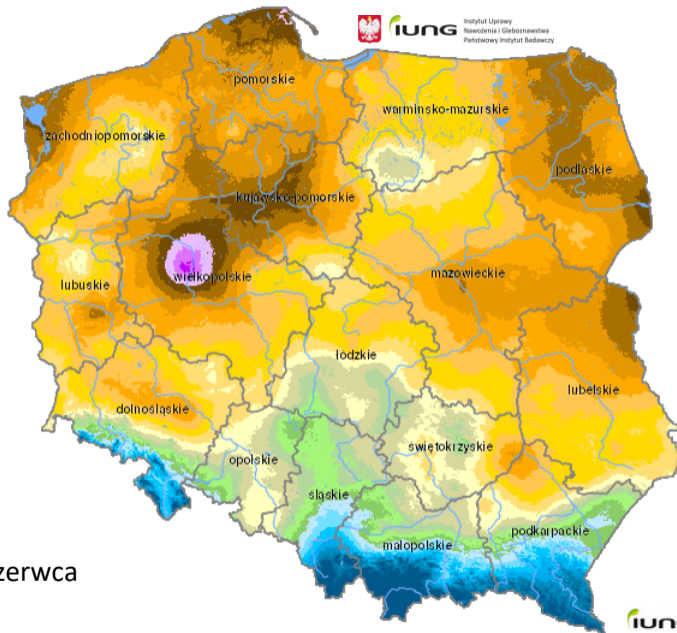
20 kwiecień do 20 czerwca

2017

20 kwiecień do 20 czerwca

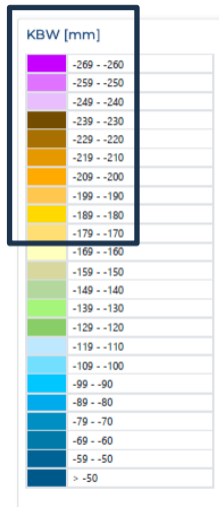
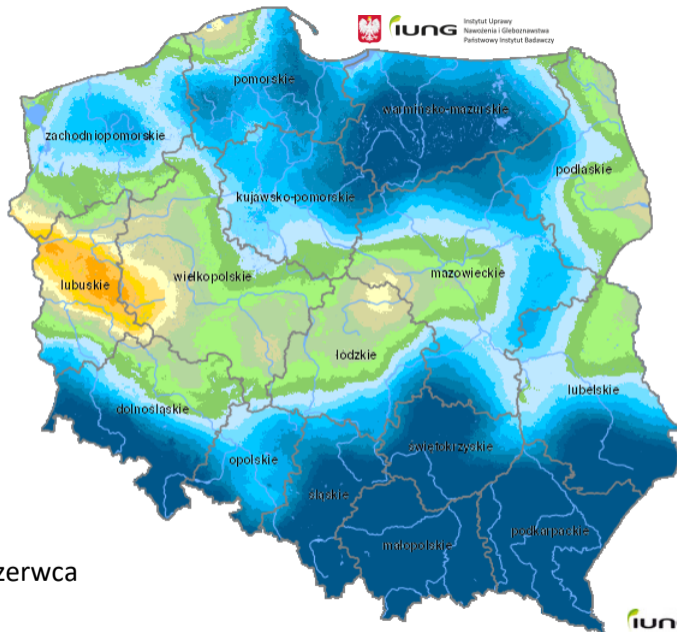
<https://susza.iung.pulawy.pl/kbw>

2018

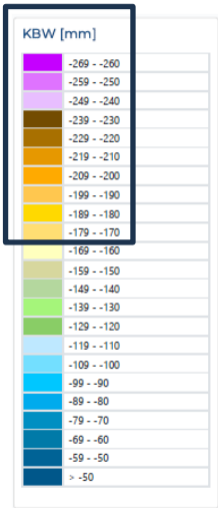
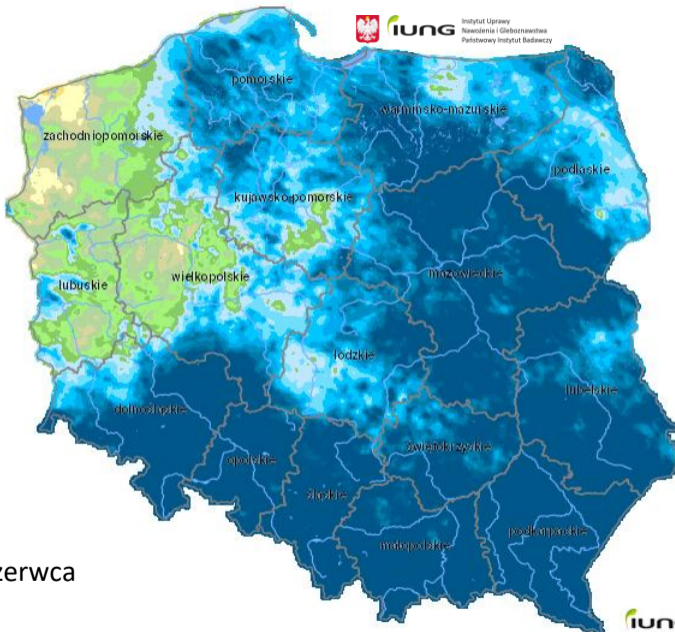
20 kwiecień do 20 czerwca

<https://susza.iung.pulawy.pl/kbw>

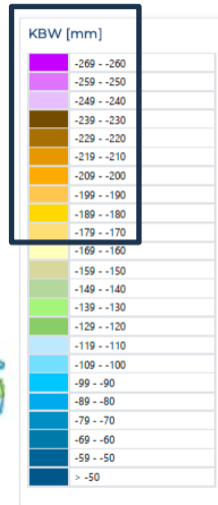
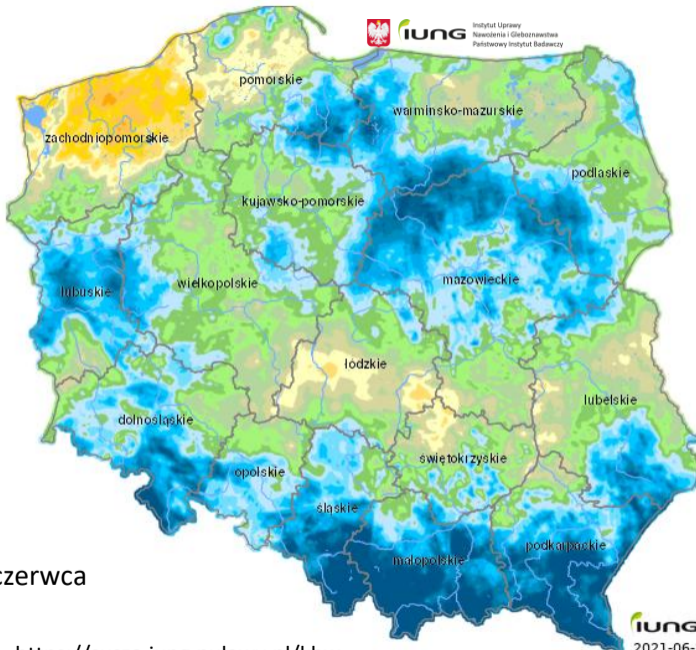
2019

20 kwiecień do 20 czerwca

2020

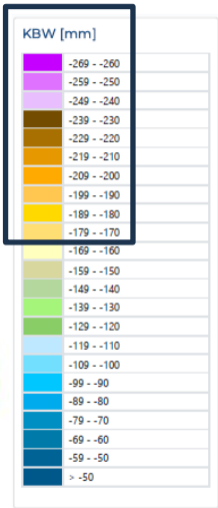
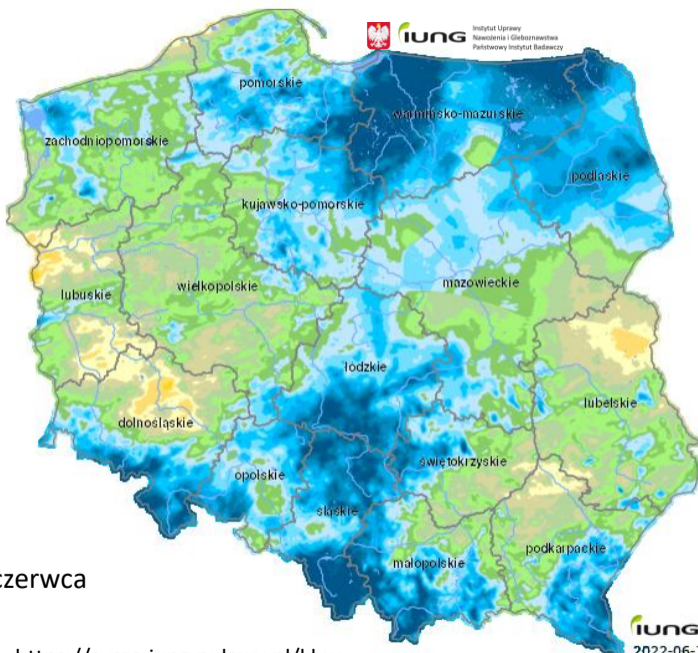
20 kwiecień do 20 czerwca

2021

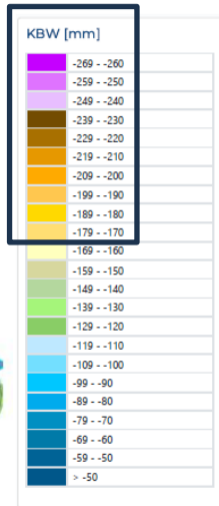
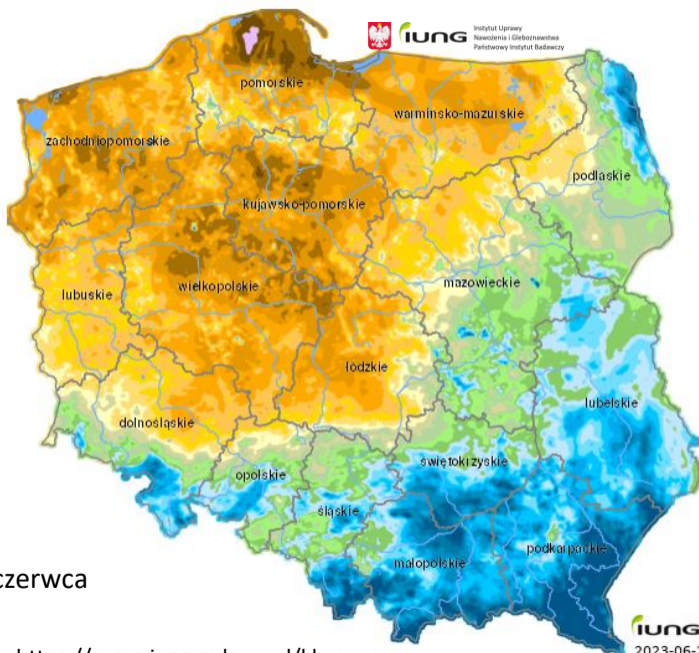
20 kwiecień do 20 czerwca

<https://susza.iung.pulawy.pl/kbw>

2022

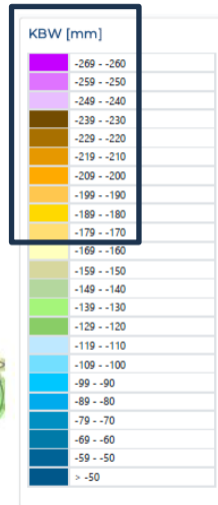
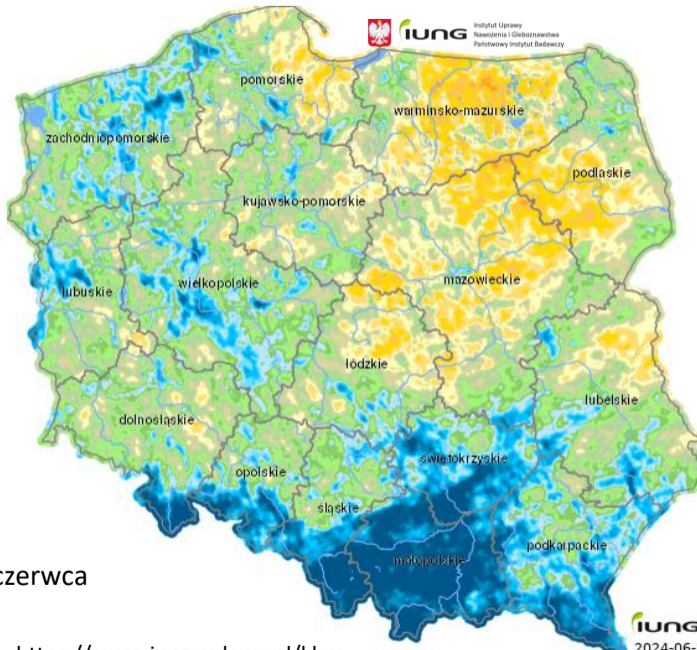
20 kwiecień do 20 czerwca

2023

20 kwiecień do 20 czerwca

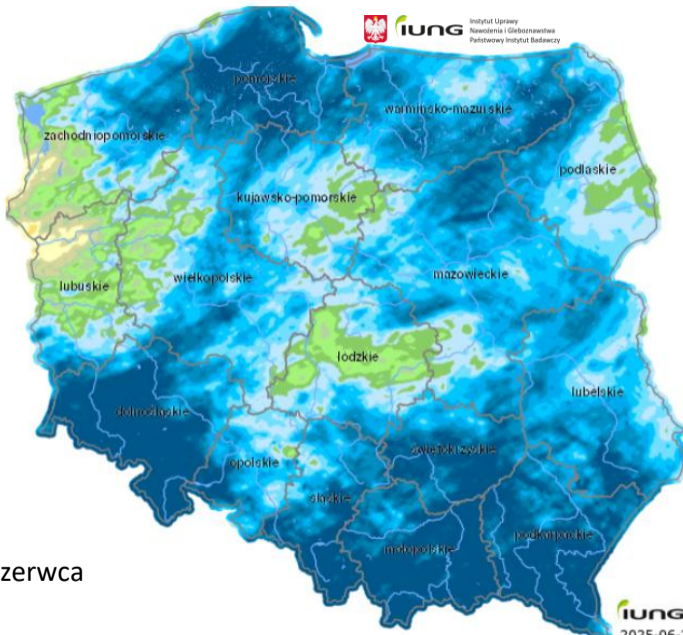
<https://susza.iung.pulawy.pl/kbw>

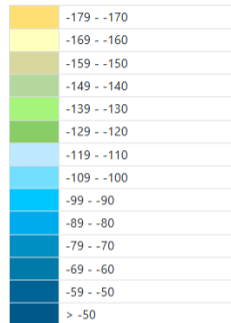
2024

20 kwiecień do 20 czerwca

<https://susza.iung.pulawy.pl/kbw>

KBW [mm]

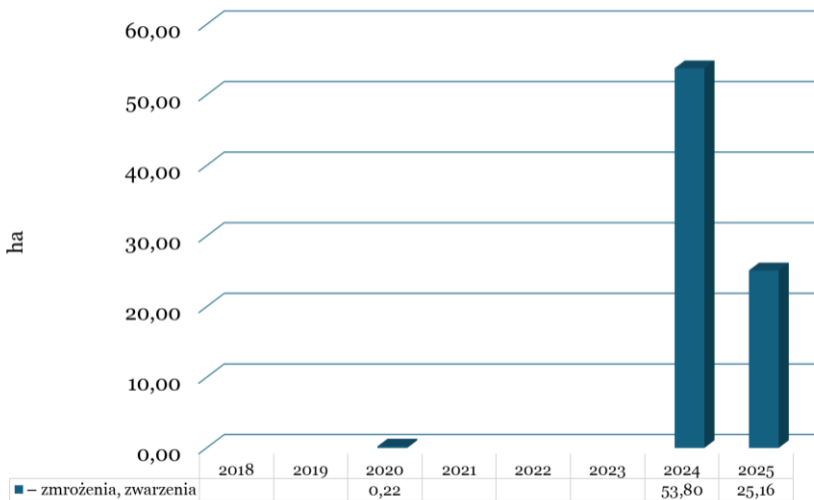

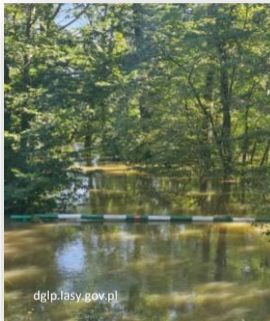
2025

20 kwiecień do 20 czerwca

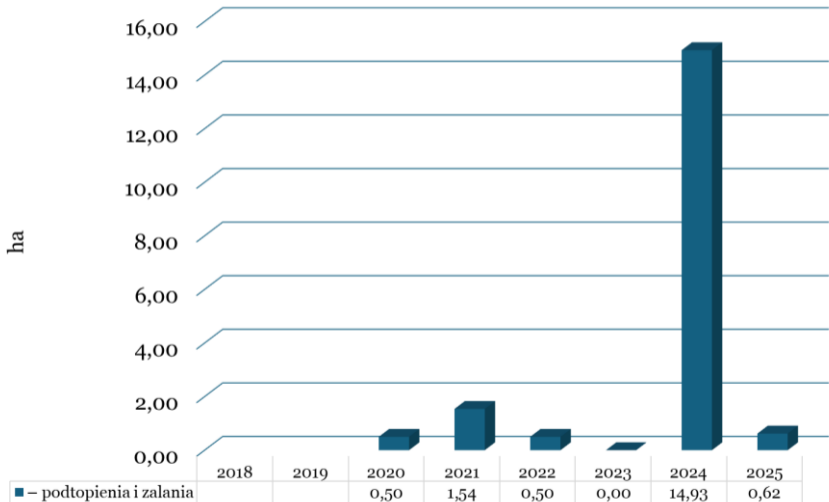
zmrożenia, zwarzenia

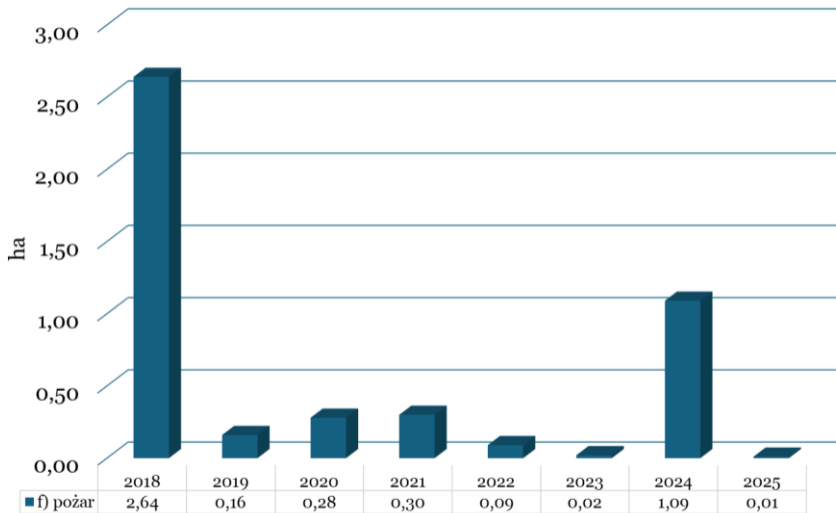
dglp.lasy.gov.pl

podtopienia i zalania

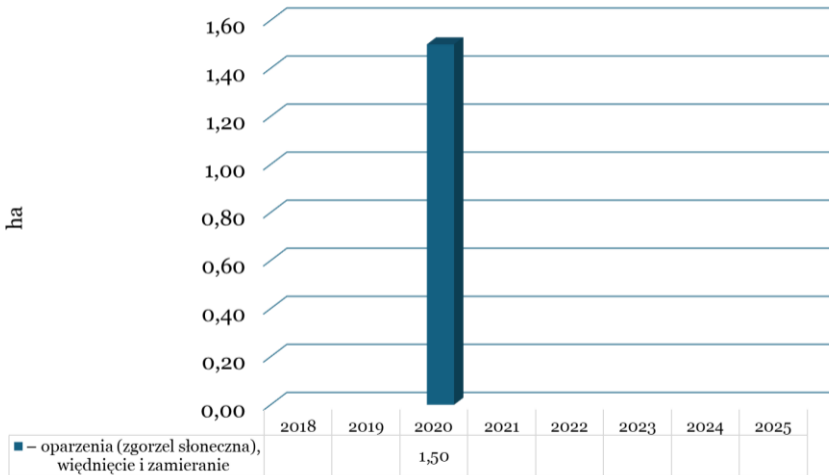

pożary

oparzenia (zgorzel słoneczna), wędnięcie i zamieranie

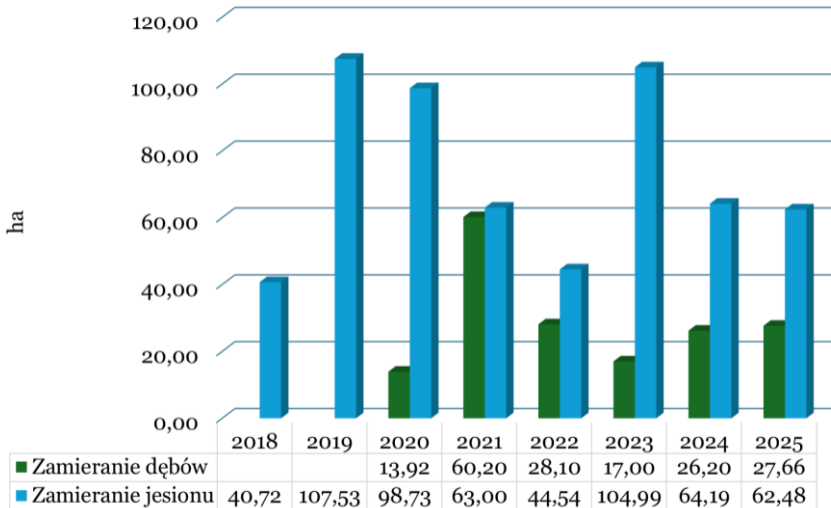
Choroby grzybowe:

- ❖ Zamieranie gatunków: brzozy, buka, dębu, jesionu i olszy
- ❖ Mączniak dębu
- ❖ Opieńkowa zgnilizna korzeni,
- ❖ Huba korzeni,
- ❖ Zamieranie pędów So,
- ❖ Zahubione drzewa iglaste i liściaste

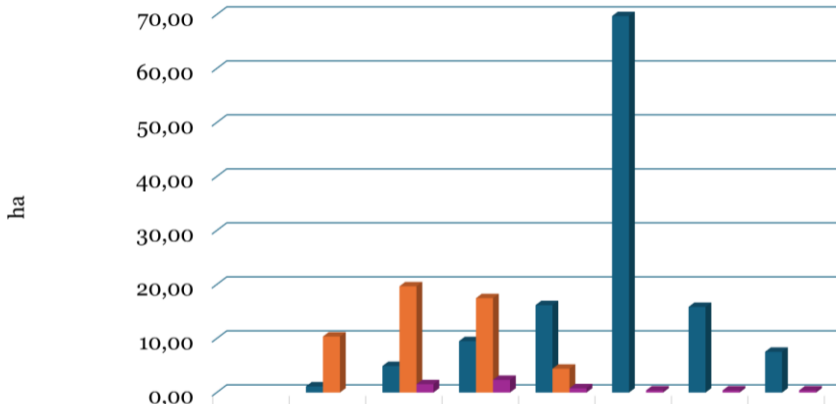

Zamieranie gatunków drzew

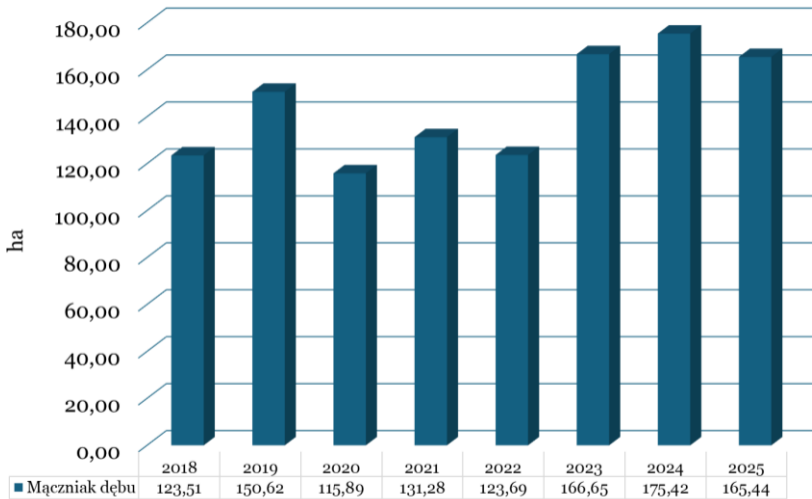
Zamieranie gatunków drzew

■ Zamieranie brzozy		1,14	4,92	9,52	16,19	69,72	15,86	7,55
■ Zamieranie buka		10,38	19,68	17,48	4,42			
■ Zamieranie olszy			1,55	2,35	0,80	0,40	0,40	0,40

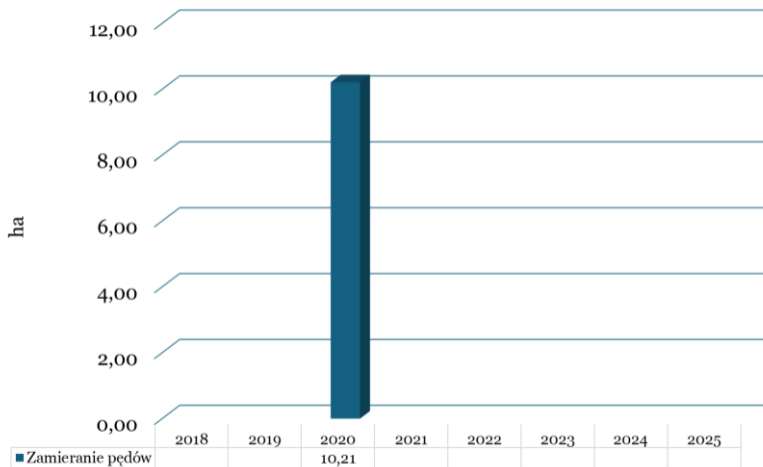
mączniak dębu

■ Mączniak dębu

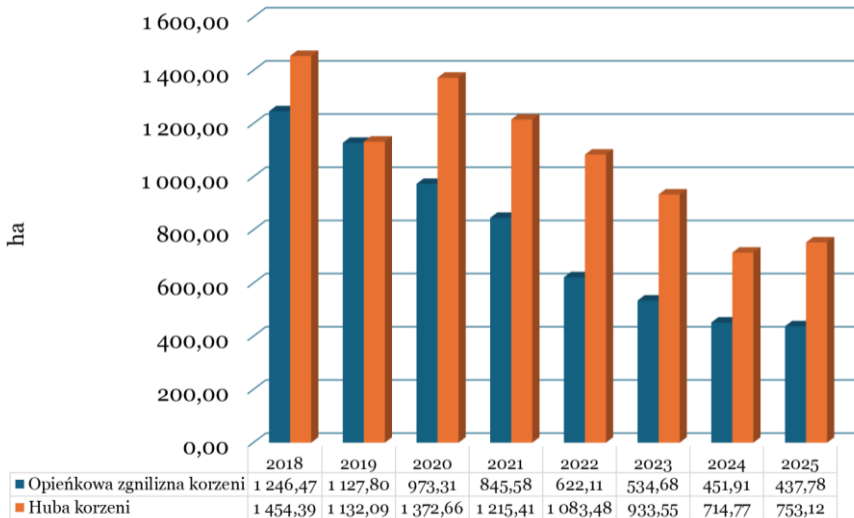

zamieranie pędów

huba korzeni i opieńkowa zgnilizna korzeni

Szkody powodowane przez zwierzyne:

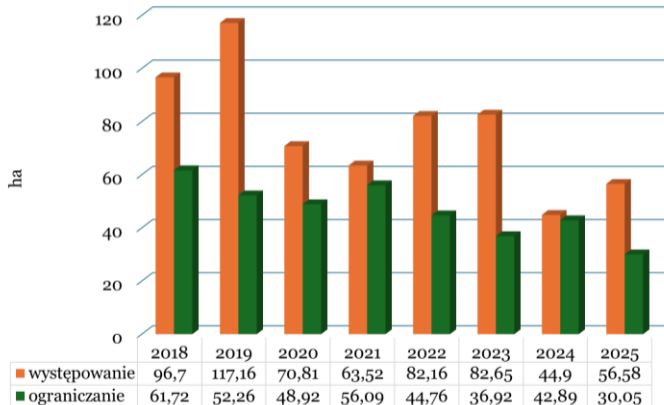
- ❖ Jeleniowate: 2018 r. – 2025 r.
- ❖ Bóbr: nie odnotowano
- ❖ Gryzonie: nie odnotowano

www.kulik.org.pl

szkody od jeleniowatych (jeleń, daniel, sarna)

Podsumowanie

- Stan zdrowotny drzewostanów na terenie Nadleśnictwa Jawor można uznać za **dobry**, jednak część z nich może wykazywać cechy obniżonej stabilności;
- Obserwacja i ewidencja szkód w ciągu ostatnich 8 lat wskazuje, że największe znaczenie dla zdrowotności drzewostanów Nadleśnictwa Jawor miały czynniki abiotyczne (susza i wiatrołomy). W tych kategoriach uszkodzeń są największe powierzchnie drzewostanów. Konsekwencją tych uszkodzeń były również uszkodzenia biotyczne.
- W związku z suszą i osłabieniem drzew, odnotowano szkody w drzewostanach iglastych od szkodników wtórnych, między innymi od kornika drukarza, rytownika, kornika modrzewiowca, przyplaszczka granatka. Szkody pozostają obecnie na niskim, „akceptowalnym” poziomie;

Podsumowanie

- W latach 2018-2025 pozyskano łącznie ponad **106 tyś m³** posuszu oraz prawie **119 tyś m³** złomów i wywrotów;
- Na terenie Nadleśnictwa Jawor obserwuje się incydentalne, czasami wzmożone (mączniak dębu), występowanie patogenów grzybowych. Patogen ten może zasadniczo wpływać na udatność odnowień dębowych;
- Drzewostany uszkodzane przez występowanie opieniek oraz korzeniowca stanowią największe zagrożenie dla stabilności drzewostanów tego nadleśnictwa;
- Odnotowano w analizowanym okresie wzmożone występowania szkodników owadzych powodujących uszkodzenia aparatu asymilacyjnego drzewostanów dębowych (zwójki dębowe). Jednorazowy żer owadów foliofagicznych nie wpływa istotnie na zagrożenia dla kondycji zdrowotnej i stabilności drzewostanów dębowych;
- W analizowanym okresie odnotowano zamieranie gatunków liściastych z czego największe powierzchnie dla dębu i jesionu;
- Od 2019 roku obserwuje się zmniejszenie rozmiaru powierzchni uszkodzanych przez zwierzynę płąwą;

Las Państwowe

Dziękuję za uwagę

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
Zespół Ochrony Lasu we Wrocławiu
ul. Grunwaldzka 90 50-357 Wrocław
wroclaw@lasy.gov.pl
tel.: +48 71 377 17 92